

dress: G. J. Lazruskas, 208 West Natoma Avenue
Addison, Illinois 60101

NR. 37

* VĻIKĀ Sēme, Washington, parāšyta. Rengāma spauda, gruožido 4—5 d.d. īs Chica- ir antrasis šios istorijos tomas. Istorija le dzia Dr. Kazio Gri- niaus Fondas, 2523 West 69th St., Chicago, Ill. 60626. Pirma- sias tomas bus apie 500 pusl. uz- ū.

* Dēl mirties, LVLS-ga trum- 12 dol, galima užsisakyti iš ank-
pa laiku neteko daug įžymių sto. Vėliau knyga bus pardavi-
veikėjų: Juozo Matijosaičio, Al- nejamą už 15 dol. Nurašoma
berto Osiplo, agr. Andriaus Va- šios istorijos išleisti net tris to-
lučko ir prof. dr. Kosto Kanau- kus.

- * Kas norit dar įsikiyti "Mykolas Železvičius" knygą, 340 pusl. TERROS išleista 1954 m., rašykite LVLS prezidiumo ar "Akimirkų" adresu.
- * Už pusmečio baigsis dabar-

* Baigiamo spausdinti Prano Čepėno "Xaujyja la ky Lietu- vos 'istorija", pirmasis tomas, apimęs nuo XIX amžiaus paba- gos iki XX amžiaus pradžios jau- sti rinkimus.

š m. rugsėjo 12 d'eng, po trumpos ligos, sulaukęs 78 metų, mirė Juozas Matijoševičs. Rugsėjo 16 dieną buvo palaidotas Forest Lawn kapinėse. Paskutinį palarnavimą prie kapo atliko Romas Kataikis kun. A. Oišauskas. Teisninkas Stasys Paltus pravedė atsiveikimą. Valstiečių Lieudininkų sąjungos vardu kalbėjo Alena Devenienė, Povilas Petraitis kalbėjo SLA 7-tos kuopos vardu. Kazys Karuža — Juozo Daumantų šaulių kuopos vardu, Juozas Mitkus — Kalifornijos Lietuvių Radjo Valandėlis vadovybės vardu. Taip pat kalbėjo Long Beach Lietuvių klubo p'rm. Alfos Kontvis ir teis. Stasys Paltus Lietuvių Fondo ir draugų vardu. Užbaigdamas Stasys Paltus brolio Nikodemo vardu padėkojo visiems susirinkusiems ir pakvietė visus į Lietuvos Tautinių Namų pietimus.

Kalbėtojai gražiai nušvietė žodžiu, Juozas buvo centrinis. Juozas Matijošaiti, išskeldami jo asmuo, duodamas pavyzdį kaip guveiktis darbus. Valsčių reikia dirbti. Lietuvai, Juozas Liaudininkui. Sąjungai, istei- Matijošaiti buvo tolerantis ger- giant V. L. kuopa Gelgaudiskį, bė kiti pataria, bet nemego šakų apskr., organizuojant jau ty, kurie buvo partini, kurdami nūmą, pats vežė savanorius į praktisdavo aukštųjų. Lietuvai Kauna. Viršūnė išbuvo Gelgau riekalu.

diskusijai per visā Nepriklausomas Lietuvos laikotarpį. Bolsievikmety komunistų buvo pašalintas iš tų pareigų. Vokiečių laikais vėl ėjo viršaičio pareigas iki pasitraukimo į vakarus. Vokiečių okupacijos laikais išgelbėjo daug žmonių ir daug

Juozas Matijonasis nebuvo taip jau didelis pareigūnas Lietuvoje, buvo tik viršaičiu prie visų Lietuvos prezidentų, tas parodo kad buvo principu žmogus. Lietuva jam buvo pradžia ir galas, šviesas per visą jo gyvenimą.

Jēgoms jau slēpējāni, pasī-
ramstydams lauzde, o vēl jau
vos tk pārdamās vis dar lau-
kdydavo lietuviu pabūvius ir su-
sirinkimus Juozo Marijošaičio
asmenyje Long Beach ir Los
Angeles lietuviu kolonijas nete
ko pavyzdingo lietuviu.
Ištekis ramybėje Juozai, gra-
žuose Forest Lawn kalneliuose,
Kalifornijoje, o mes Tavęs dar
ilgai ilgėsime.

Juozas V. Ruokis

Juozas V. Ruokis

Š. m. lapkričio 11 d., Rosewell, New Mexico, miestely, polsunkios operacijos, mirė Andrius Valuckas. Gimęs 1905 m. spalio 24 d., Stulgių km., Plokščių vcs. Žėkiau aps.

Savo atsiminājumos (rankra-
šty) smulkai aprāst šeimās ir
savo jaunystē īgavējumus.
Rašo: "Mūsu šeimōje būvo divi
liki vaiki, kuri pāsē num rē
vaikystājē. Tokiame lūdname
stovyje būvome apsaugos
medi.nā. Tik toks šēimj dīd-
mas leido īsēngti mūsū tautos
īšnykimo, gal bāt ir vienintēl-
to mēto prēmōnē kovoti sū rū-
sā s kolonistais ir kaimynais
lēnkais ekspansiōnistais... Is
mūsū šeimās īšēio mōkslūs ke-
lavo, skurdūs, vargingas mōk-
slo kēlas, kaip ir daugelio kitu
lietuviu. Tik didelis noras, īgin-
ti gabumai ir īgimtas darbšū-
mas leido žymiai palēnginti
tās dienas... Atostogu metu mēs
visi stipriai īsijungdame ī žē-
mēs ūkio darbus. Tik retkar-
tāis galedāvome, pasidzīgauci
grāžais vaizdais nuo mūsū pi-
lakalnio, ir rytuose vingaujanti
Nemuna, ar kiroje Nemuno pu-
sēje, esancia krūžuociu liekna
Raudonē piliim. Kartais apsi-

Ta nuolatinė ir gyva istorinė
aplinka sužadino manyje d d

i nora susižadinai su Lietuvos
 sepeve. Iš to kilo neapykanta
 kryždioniams ir tamsi, kuri
 nes siuntė Lietuvon. Man baig
 uos penkias gimnazijos klases
 ir eko pagalvoti, kaip greičiau at
 jėsi ant nuosavų kaju, pagalv
 ūti apie profesiją. nes baigti
 gimnaziją ir universitetą mums
 išsims buvo neįmanoma. Abi
 mersy pasliko baigti gimnaziją
 ir tūčiau baigė universitetą,
 ir iš įvazavau toliaus mokytis
 Jolintone²

Dotnūvos Technikumie bestū
ljudamās priķlausē šauliņ bē
rui, tāp pat buvō aktīvus koo-
peratīvo "Laimē" valdybos. na-

Toliau rašo: "Klaipėdos suki-
mo metu, kartu su kitais bū-
rio (šaulių) nariais, be trvy at-
stiklausimo, įvykau savanoriu
Klaipėdos krašto vaduoti. Tai
buvo idomus pergyvenimas,
dramoliu entuziazmas ir be-
gini dvasia".

Eatuziazmas ir nerami d-
ia Andrių lydėjo visa jo gy-
venima, su laimėjimo džiaugs-
mu ir kančia.

1925 m. baigė Dotnuvės Tėch
 likumų. 1932 m. prie Švietimo
 ministerijos išlaikė egzaminus
 mokytojo vardui gauti. 1926-36
 m. mokytojas Zapylio žemės
 mokykloje. 1936-38 m. ka-
 minas ryš su suvalkiečių ūki-
 ų ūky byla, ir buvo nuteistas
 mirties bausme. 1938-40 m.

Latvijas Zinātņu redakcijas na-
 1940-41 m. kalināts Kauno
 tūkstīņu darbu kalējime uz an-
 tiskomunistiņē veiklā 1940-44
 n. kooperatīvū saļūņģos "Li-
 o" centŗo farnautoļas. 1938-40

1. Liaudininku S-gos generalinis sekretorius, Tremty, Vokieijoje Liaudininku S-gos atstovas Vlkie.

Balzeko Lietuvių Kultūros muziejų yra ne tik sutelkta istorinės vertybės, bet ir jame reiškiasi jaunimo bei suaugusių kultūrinė veikla. Karėje — jaunimas domisi tautos daina, dėsine — muziejaus savininkas Stanley Balzekas Jr. žvelgia į riterio šarvus ir jo "modernių" ginklų.

Vasario 16 sukakties šventė

I aukščio 27 dieną Lietuvių tautinės parapijos salėje posėdžiavo ALTOs skyriaus vadovybė.

Buvo perrinkta skyriaus va-
 dovybė: pirm. John A. Stundza,
 vice-pirm. Mary Phillips, sekr.
 M. Etonie, išd. Uršula Penkus.

Lietuvos nepriklausomybės paskelimo sukaktį nutarta rengti sekmadienį vasario 20 dieną Lietuvių katalikų tautinės parapijos salėje, 156 Garden st.

Kalbētoja is pavesta pasirūpin-
ti rīm. J. A. Stundzai.

Meninės programos reikalai
pavesti Amelijai Stundzaitei ir
L. J. E. J. J.

Po prakalbu bus kavutė su skamiais užkandžiais.

Minejimu rengime pilnai dalyvauija abi parapijos švento Pranciškaus parapija ir Lietuvių tautinė parapija.

Parengimai vyksta vienašiais metais vienai, kitais metais antroji šalis. Šalis parengimams parengiama suteikia veltui.

M. Stonie

(Tesiņys)

O man atrodē ir dabar manau, kad tā Latvijas žy-
dų žydomo bylą mums visiem reikia gerai pažinti ir
susimastyti, ypač dėl to, kaip galėjo atsitikti, kad mūsų
lietuvių, tokios doros, teisingos, net ir religingos tau-
tos žmonės galėjo dalyvausti tame šiurpiame pagaltoti-
nusikaltame, žydų žydomo. Tuo ypač turėtų susimasty-
ti-susirūpinti mūsų kunigai.

Patarčiau visiems lietuviams, kurie moka vokiečių kalbą, susipažinti su knyga, kur pateikti visi Ulmo teismo sprestos mūsų žydu žudiku bylos duomenys.

Tos knygos vokiskas pavadinimas yra šis:
KZ-Verbrechen vor Deutschen Gerichten. Band II. Ein-

KZ-Verbrechen vor Deutschen Gerichten. Band II. Einsatzkommando Tilsit. Der Prozess zu Ulm. Herausgegeben von Dr. H. G. van Dam und Ralph Giordano. Si knyga apie Lietuvos Žydų žudymą yra II tomas dokumentinės knygos "KZ-Verbrechen"... Dėmesio vertas ir tos knygos I-mas tomas, kur duodama irgi daug dokumen-

mīļos un draugus, kas atkal tik daudz dokumentējis medziņšos īs nāciju būļu zīmōņu žudymo ir kitu nusikaltimū Buchenwalde, Sahchsenhausene (jū kace- tuose), taipgi ir Cēnstokavo gete, kur irgi randami liē- taviņū (žydu žudiku) pēdsakai... Šis gi antras 500 puslā- pijs tomās skirtas tik Lietuvēs žydu krauru mūsū tėv- nēs zemelēje nusikaltimū mozaikai pavaizduoti.

Šio antro tomo įvadas vertas mūsų dėmesio dėl to, kad jame visa atsakomybė už Lietuvos žydų žudymą, su-dėta Hitleriui su jo naciais. Toliau duodamas aprašy-mas visos Hitlerio policijos sistemos, parodant ir Tilžės "Einsatzkommando" vieta joje.

Aprašyta ir lietuvīų tauta, kaip labai dorą, nemėgusį komunizmo, labai tolerantišką, buvusi geruose santykiuose su žydais jos nepriklausomybės metu. Taip ir apie Lietuvos žydus atsiliepiama, kaip apie augščiaušios moralės, iškiriančią tik jų jaunimą, kuris buvęs paviršus į komunizmą, todėl jis turėjęs veikti pogrindyje, kuriame lietuviai buvę labai maža. Esą, žydų komunistų pogrindyje irgi buvę maža bet, kadangi lietuviai jame buvę dar mažiau, tai tie žydų jaunuoliai ir dominavo jame. Lietuva okupavus Sovietams (1940), tas sukomunistėjęs žydų jaunimas juos su savo raudonomis vėliavomis sveikinęs, lietuviai veikęjus jiems įdavinėjęs, juos žiauriai tardęs. dėl ko lietuviai, vokiečiams okupavus Lietuvą, išėję iš kaledėjimo su kitais lietuviais juos Gestapo panaudojęs žydoms žudyti.

Knygoje gražiai užsimenama Lietuvos partizanai, kuriuos naciai norėję panaudoti žydu žudymui, bet jie atsisakė jiems padėti. Toliau, knygoje aprašomi Lietuvos žydu žudymai daugelyje vietų. Čia duodu jų sąrašą.

Apsašymai pradedami žiauriu žydų žudymu Gargžuose. Toliau eina: Kretinga, Augustavas, vėl Kretinga, Palanga, Švėksna, trečia kartą Kretinga, Tauragė, Jurbarkas, vėl Tauragė, Naumiestis, ketvirtą kartą Kretinga, Smalininkai, Bataikai ir vėl Jurbarkas. Virbalis ir Kybartai, penktą kartą Kretinga, Vieviržėnai, Vilkaviškis, antrą kartą Palanga, Suvalkų Kalvarija. (toliau aprašoma, kaip buvo žudomos žydų moterys su vaikais). Po to antrą kartą Jurbarkas, vėl Virbalis, šeštą kartą Kretinga, antrą kartą Gargžai, ketvirtą kartą Palanga, vėl Bataikai, septintą kartą Kretinga, antrą kartą Vieviržėnai, po to Mariampolė, Pilviškiai, Skaudvilė, Vainutas, Eržvilkas, Šilalė.

(Bus daugiau)

2 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.— Saturday, December 11, 1976

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

CHICAGO BRANCH OFFICE
1065 DAKOTON STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60616
TELEPHONE 297-0720

ALMIRA OFFICE:
304 WEST NORTH AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60647
TELEPHONE 460-3123

MAIN OFFICE: 6245 SOUTH WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60636 TELEPHONE: 476-7575

